

časáček

časopis obce Dolany u Jaroměře

ročník 1. ● zdarma ● číslo 1/2017

Slovo starosty

Vážení spoluobčané,
po více než roční odmlce se Vám dostává do rukou nové číslo Časáčku. Po ukončení velmi dobré činnosti studentů, kteří připravovali Časáček více než čtyři roky, se nenašel nikdo, kdo by se tohoto úkolu ujal. Stejný dlouholetý problém jsme měli s vedením kroniky obce Dolany.

Před časem jsme oslovili PaedDr. Dvořáčkovou s návrhem, zda by byla ochotna kroniku obce vést. Paní doktorka má již dobré dlouholeté zkušenosti s vedením kroniky Svinišťan. A tak souhlasila s absolvováním semináře k vedení obecní kroniky. Jako kronikářka bude shromažďovat podklady, které kronika musí obsahovat. Při projednávání o náplni a složitosti práce s vedením kroniky jsme se dostali až k problému s vedením Časáčku. Po domluvě jsme oslovili jednotlivé zástupce z řad místních částí a spolků, kteří by mohli dodávat podklady pro články. Na schůzce těchto osob jsme se dohodli na rozdělení okruhů příspěvků a dopisovatelů. Tím vznikla redakční rada.

Pevně věřím, že v tomto týmu bude vycházet Časáček minimálně 4 x do roka a dlouhou řadu let. Doufám, že si každý z Vás najde informace, které Vás zajímají a které pro Vás, jako občany, budou důležité či potřebné.

Tímto bych chtěl celé redakční radě v čele s paní PaedDr. Blankou Dvořáčkovou poděkovat a přeji hodně dobrých nápadů a spokojených čtenářů.

Redakční rada vám bude vděčna za jakékoliv příspěvky, připomínky a návrhy. Tyto můžete zasílat na adresu obce nebo na e-mailovou adresu: zpravodaj@dolany-na.cz.

Jiří Plšek - starosta obce Dolany

redakce časopisu

Časopis vydává obec Dolany. Čtvrtletník. Zdarma. **Šéfredaktor:** PaedDr. Blanka Dvořáčková.

Redakční rada: Věra Nepokojová, Olga Procházková, Veronika Lemberková, Petr Záliš. **Grafické zpracování:** Mgr. Lenka Piechová

Kontakt: zpravodaj@dolany-na.cz nebo adresa: Obec Dolany, Dolany 32, Dolany 552 01. **Tisk:** Tiskárna Losenický, Nové Město nad Metují

Pozvánka na besedu

Obec Dolany pořádá besedu s RNDr. Danielem Smutkem na téma:

PODZEMNÍ VODY PRO KAŽDÉHO?

Beseda o problémech s jímáním pitné vody v obci aneb jak na studnu

28. června od 18:00 v klubovně sokolovny

RNDr. Daniel Smutek – geolog, absolvent PŘF UK v Praze a postgraduálního studia na FHG VŠB v Ostravě; nositel osvědčení MŽP o odborné způsobilosti projektovat, provádět a vyhodnocovat geologické práce v hydrogeologii a v oboru geologické práce-sanace, nositel osvědčení MŽP o odborné způsobilosti projektovat, provádět a vyhodnocovat geologické práce v inženýrské geologii, člen České asociace hydrogeologů; zabývá se regionální a lokální hydrogeologií.

životní jubilea a noví občánci

V letošním roce oslavili své krásné životní jubileum tito naši spoluobčané - sousedé:

V lednu paní **Oldřiška Kudláčová** (Dolany) 85 let a paní **Alena Řeháková** (Svinišřany) 75 let.

V únoru oslavil své 75. narozeniny pan **Josef Moravec** ze Svinišřan a v dubnu pan **Pavel Ludvík** (Čáslavky) také 75 let.

Všem oslavencům přejeme hlavně pevné zdraví, spokojenost a životní elán do dalších let.

Od posledního Vítání občánců (květen 2016) se v našich obcích narodila 3 miminka. 13. listopadu 2016 se narodil **Josef Matyk - Svinišřany**.

25. dubna 2017 se narodil **Denis Koníček**, který bydlí s maminkou, tatínkem a se sestřičkou ve Svinišřanech a nejmladší občánek **Jakub Ludvík** se narodil 29. května 2017 a s maminkou, tatínkem a bráškama bydlí v Čáslavkách.

Rodičům moc gratulujeme, přejeme hodně radosti a štěstí. Vítání občánců plánujeme na podzim 2017 a budeme se těšit na společné setkání... a třeba vás bude ještě víc.

Veronika Lemberková

Dětské hřiště v Krabčicích

Výstavba dětského hřiště na krabčické návsi započala v květnu a již o měsíc později se dokončují poslední terénní úpravy – pískový podklad a následně šterkování. O víkendu 9. – 11. června na stavebních pracích pomáhali i tatínkové a maminky. Ke hřišti bude náležet dřevěný altán, jehož stavba byla zahájena 12. června. Stavbu altánu zajišťuje firma Dorr střechy s.r.o, a to zdarma. Dětské hřiště bude otevřeno a dáno do provozu od neděle 25. června, kdy zde bude i akce Cesta pohádkovým lesem. Přejeme dětem v Krabčicích hodně her a sportovního vyžití na novém hřišti.

Olga Procházková a Blanka Dvořáčková

Rozcestník ve Svinišťaněch

Přijedete-li na návěs do Svinišťan, upoutá vás nový dřevěný rozcestník. Turisty zavede nejen k letišti, ovčínu a na další místa, ale vtipně i „ke kravičkám.“ Rozcestník byl realizován panem Michalem Hochmanem a panem Lukášem Příbylem, kteří zajistili sestavení a umístění rozcestníku na travnaté ploše nedaleko od památníku připomínající bitvu v roce 1866. Svinišťanská upravená návěs je opět hezcí! Děkujeme!

Blanka Dvořáčková

Nehoda u Dolan

Vážně vypadající nehoda u Dolan si vyžádala naštěstí jen lehká zranění, na vině byl alkohol.

Dne 10. června 2017 v 16:45 hod. došlo v obci Dolany, na sil. I/33 k dopravní nehodě. K DN došlo tím, že řidič jedoucí pod vlivem alkoholu s vozidlem Škoda Octavia, jedoucí ve směru jízdy od České Skalice na Jaroměř zřejmě vlivem únavy na rovném úseku silnice usnul a přejel do protisměru. V protisměru narazil svojí levou přední částí vozidla do boku protijedoucího vozidla Škoda Felicia, řidiče, který se mu snažil vyhnout do pravého příkopu a následně ještě do řidiče motocyklu BMW, řidiče jenž na něj reagoval stejným způsobem. Motocykl zůstal po havárii ležet u vozovky a vozidlo Škoda Felicia dále narazilo do sloupu veřejného osvětlení.

Při dopravní nehodě vzniklo lehké zranění spolujedoucí z vozidla Škoda Felicia a dále řidiči motocyklu a jeho spolujedoucí. Všichni byli z místa

Nehoda si vyžádala jen lehká zranění

DN vozidlem RZS převezeni do Oblastní nemocnice v Náchodě k vyšetření. Po vyšetření byli z nemocnice propuštěni.

Alkohol byl u řidiče vozidla Škoda Felicia a řidiče motocyklu BMW vyloučen provedenou dechovou zkouškou hlídkou OOP Jaroměř přístrojem DRAGER. U řidiče vozidla Škoda Octavia byla dechová zkouška pozitivní a to v čase 16:53 hodin s výsledkem 0,39 promile alkoholu a opakovaně v čase 16:56 hodin s výsledkem 0,41 promile alkoholu. Na základě pozitivních zkoušek požadoval sám řidič lékařské vyšetření s odběrem žilní krve. Za tímto účelem byl z místa dopravní nehody převezen vozidlem PČR hlídkou OOP Česká Skalice do Oblastní nemocnice v Náchodě.

Při dopravní nehodě vznikla hmotná škoda na vozidle Škoda Octavia ve výši cca 200 000,- Kč, na vozidle Škoda Felicia ve výši cca 20 000,- Kč, na motocyklu BMW ve výši cca 200 000,- Kč a na sloupu VO ve výši cca 20 000,- Kč. Technická závada, jak o příčina dopravní nehody, nebyla na místě ohledáním zjištěna ani uplatněna. Řidiči vozidla Škoda Octavia byl na místě zadržen řidičský průkaz.

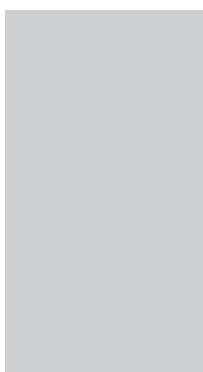
Způsobená škoda: 440 000,00 Kč

Dopravní nehoda je nadále v šetření.

por. Mgr. Eva Prachařová, PČR

zdroj: <http://tydenikpolicie.cz/vazne-vypadajici-nehoda-u-obce-dolany-si-vyzadala-nastesti-jen-lehka-zraneni-na-vine-byl-alkohol/>

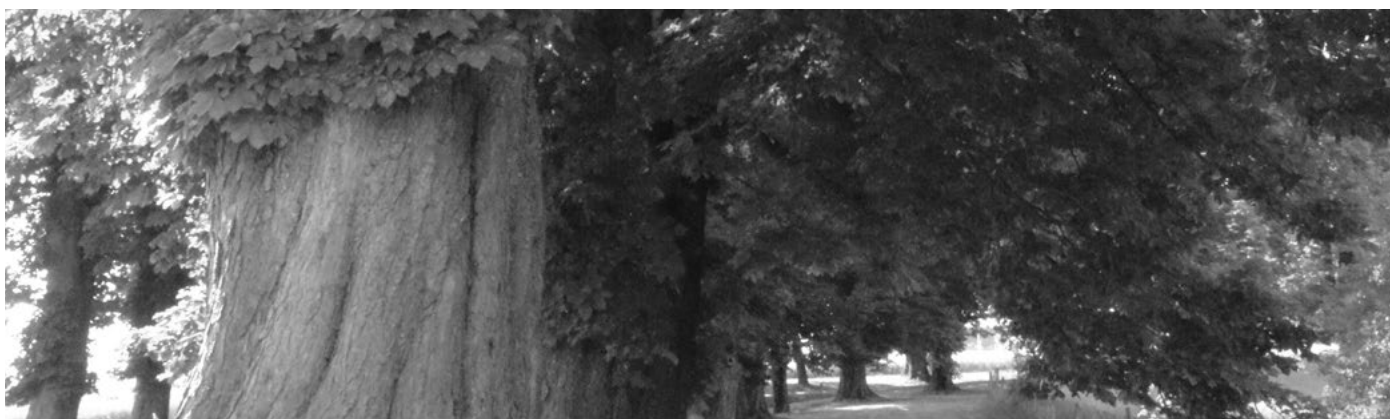
foto: Adam Bečák

Kaštanová alej na Sebuči zachráněna

Kaštanová alej vedoucí od někdejšího svinišťanského panského ovčína na Sebuč skýtala příjemnou procházku v každém ročním období více než sto let. Z květů rozkvetlých stromů pily včely svůj nektar, na podzim pod stromy děti sbíraly kaštany pro zvěř a v zimě nejedna generace dětí alejí svištěla na saních. Před několika lety živá alej onemocněla. Své způsobily přírodní vlivy, člověk a jeho lhostejnost a velký nepřítel – klíněnka. Dva roky bojovali zaměstnanci obce a brigádníci o záchranu historické aleje! Podařilo se! Vymýtily se nálety, odstranilo 200 pařezů a proběhla rekultivace. Projděte se dnes touto malebnou kaštanovou alejí, vdechněte opojnou vůni květů, usedněte do stínu mohutného stromu a zaposlouchejte se do zpěvu ptáků. Přeji vám hezkou chvíli a stromům hodně života!

Blanka Dvořáčková

Tradiční pálení čarodějnic v Dolanech

30. dubna se podruhé konalo obnovené setkání malých i velkých čarodějnic na dolanském hřišti. K poslechu a tanci zahrála studentská kapela Gymnázia Jaroslava Žáka z Jaroměře. Oproti loňskému roku byla hořící hranice opět vyšší. Pánové, výzva na příští rok! Celá akce proběhla bez konfliktů a zhruba 250 účastníků prožilo poslední dubnový večer v příjemné atmosféře. Děkujeme účastníkům i za ukáznění při třídění odpadu a těšíme se na čarodějnice 2018!

V. Nepokojová a B. Dvořáčková

divadlo

Švestka Jára Cimrmana v Dolanech

Kulturní dům v Dolanech 22. dubna doslova praskal ve švech. 340 diváků přišlo zhlédnout Cimrmanovu Švestku v úpravě pánů Svěráka a Smoljaka. V režii Míry Mistra ji samozřejmě sehráli místní ochotníci. Jednotlivých rolí se zhostili Pavel Matěna, Aleš Brusnický, Martin Borůvka, David Lemberk, Michal Fofonka, Mirek Mistr a Lukáš Rožnovský. Kostýmy vytvořila Kristýna Končíková. Za kulisami nejen šepem, ale i rukama a nohama napovídala Martina Romanová s Veronikou Buchtovou. Nekonečný bouřlivý potlesk publika ocenil herecké umění ochotníků. Nikdo z herců žádnou důležitou roli nezapomněl, občas si někdo něco přidal, čímž způsobil těžkou chvíli herecké protistraně. Ale protože se žalovat nemá, tak to, Aleši, nikomu neřekneme!

Milí naši ochotníci, těšíme se na další vaše divadelní vystoupení!

Věra Nepokojová a Blanka Dvořáčková

kulturní dům
v Dolanech

22. 4. LP. 2017
sobota 18⁰⁰

**DIVADLO DOLANY
A JÁRA CIMRMAN**

ŠVESTKA
~jevištní sklerotikon~

Divadelní soubor Dolany si Vás dovoluje pozvat na premiéru hry Jára Cimrmana v úpravě pánů Svěráka a Smoljaka v nastudování dolanského ochotnického divadla. Představení bude sehráno v sobotu 22. 4. 2017 v 18⁰⁰ v kulturním domě v Dolanech. Těší se na Vás Vaši komediantí.

Přemysl Hájek: P. Matěna ~ Kamil Paška: A. Brusnický ~ Světa Pulec: M. Borůvka
Blažej Motýčka: D. Lemberk ~ Eda Wasserfall: M. Fofonka ~ Kryštof Nastoupil: M. Mistr
Emilka Najbrtová & Jenny Suk & Andulka Safářová: L. Rožnovský

Našeptává: M. Romanová, V. Buchtová ~ Kostýmy: K. Kunčíková ~ Hudba: R. Kraus
Režie: M. Mistr

Vstupné dobrovolné

Dolanští divadelníci slavili 30 let od vzniku divadelního souboru

V sobotu 10. června ceremoniáři Jirka Plšek a Lukáš Ludvík měli napilno. Před královský pár Kristýnu Kunčíkovou a Petra Ludvíka přiváděli hosty a účastníky oslav 30 let vzniku divadelního souboru v Dolanech. Král každého přítomného jednotlivě přivítal přípitkem a obdaroval odznakem připomínajícím tuto slavnostní událost. Královské hodiny odbily šestnáctou a ceremoniář Jirka Plšek přečetl králův projev, ve kterém bylo krátce zhodnoceno působení „komediantů.“ Vyzdvihl také činnost předcházejících přítomných principálů souboru

Evě Syrovátkové a Lukáši Ludvíka. Za nepřítomného prvního principála Mirka Mistra (zdravotní indispozice) jeho manželka spolu s druhými principály převzala malý suvenýr. Překvapením večera byla nová hymna spolku. Následovala hra „Královský kočár“ a poté již volná zábava při živé hudbě. O zpestření večera se postaral kouzelník Martin Kříž. Nechyběla ani tombola. Připravily ji Klára Riegrová a Markéta Rydlová. Ceny se mohly vyhrát skutečně hodnotné, jak se na královské oslavy patří, např.: Puzzle na dlouhé večer

ry (strouhaný rohlík), výlet do Tater (dvě tatranky), Vratné lahve (dvě lahve od piva) nebo náhrdelník vyrobený z kancelářských sponek. Ani žaludek netrpěl nouzí. Míra Všetečka opekla prasátko na rožni, o slané a sladké pochoutky se postaraly členky divadelního spolku.

Sobota byla vskutku královská. Setkali se zde herci a přátelé divadla, kteří vzpomínali na své divadelní role nad fotografiemi a kronikou.

Za krásný den patří poděkování organizátorům oslav. Dolanským divadelníkům pak do budoucích let přejeme hodně krásných chvil „na prknech, které znamenají svět.“

Věra Nepokojová a Blanka Dvořáčková

ohlédnutí za kulturou

Komedianti z Dolan

Milé dámy, milí páni, klaníme se Vám.
Jak již všichni víte, jsme ten spolek z Dolan.
Přes třicet let snažíme se bavit Vás.
Šminky, kostým, scénář – to je to, co dělá
nás, nás, nás.

Moc zkoušíme, aby to fajn bylo.
Taktéž zalíváme, aby se urodilo.
Sem tam nějaké ty zmatky – to je normální.
Když náhodou se sejdem všichni, je to
rázem formální...

Formální večer, formální kus, formální
zábava prostě a šlus!

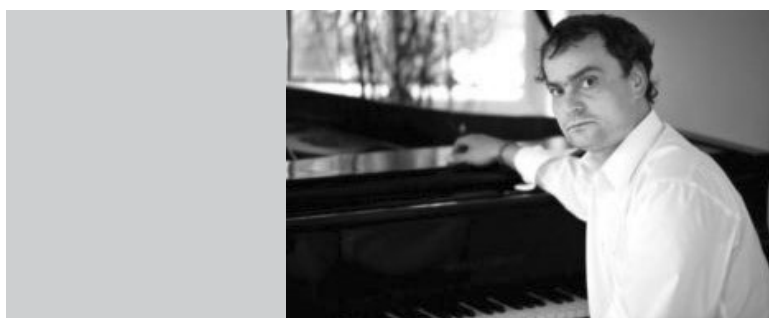
Ref: 2x My jsme ti komedianti z Dolan,
divadlo je naše víra.
I klasik byl námi zdolán a Váš potlesk –
naše síla.
Divadelní prkna ty jsou pro nás celý svět.
Tak prosím račte vstoupit a to nejraději
hned!

Nejsme ovšem jenom komedianti.
Děláme kulturu pro ty Vaše haranti.
A taky plesy, bály, maskární a různé pochody.
Jsme prostě super spolek vesnické obrody!

Formální večer, formální kus, formální zábava
prostě a šlus!

Ref: 2x My jsme ti komedianti
..... nejraději hned!

text a hudba Jan Holec

pozvánka

**Divadelní spolek Dolany
a kmen Ligy lesní moudrosti**

Vás zvou na tradiční

Cestu pohádkovým lesem

Start ?

Neděle 25. června 2017

Krásčice - náves - od 13,00 do 15,00 hod.

Startovné 50,- Kč (v ceně párek, chleba, limo)

Všechny Vás zvou
Divadelníci a kmen Tate Osmaka

Dolanští stolní tenisté oslaví velké jubileum

V dolanské sokolovně se pravidelně hraje stolní tenis. Krotitelé celuloidového míčku se scházejí každou středu od 18 hodin, k dispozici mají celkem šest stolů. „Uvítáme i další zájemce o tuto hru, a to včetně dětí. Teď o prázdninách budeme mít pauzu, scházet se začneme zase až od září,“ upozorňuje Jirka Beran, zakladatel a velký tahoun oddílu stolního tenisu při Tělovýchovné jednotě Dolany. Letos v prosinci budou dolanští stolní tenisté slavit velké jubileum, uspořádají už 10. ročník turnaje jednotlivců. „Našich turnajů

pro neregistrované se dříve účastnili borci z širokého okolí, nakonec ale bylo zájemců až moc. Byli jsme proto nuceni změnit pravidla, dnes tady mohou hrát jen místní občané a přátelé stolního tenisu,“ vysvětluje Jirka Beran, podle kterého se letos v dolanské sokolovně už jeden turnaj konal. Šlo o 9. ročník turnaje ve stolním tenisu ve čtyřhrách. Akce se zúčastnilo dvacet hráčů, mezi kterými byli i dva žáci a dvě ženy. Hrály se dva turnaje, v tom dopoledním byli spoluhráči zvoleni losem a v odpoledním už si složení dvojic

domluvili sami. Turnaje byly poměrně náročné na fyzickou kondici. Všichni žasli nad výkonem nadějně stolní tenistky Terezy Najmanové, která proháněla svými přesně mířenými míčky i zkušenější hráče. „U nás není důležité, kdo vyhraje, ale to, že se lidé sejdou a společně prosportují sobotní den,“ uzavírá Jirka Beran.

Petr Zálíš

Ping Pong

zpátky do kronik

70. výročí zahájení výstavby dolanské sokolovny

Letos v květnu jsme si připomněli 70. výročí zahájení budování dolanské sokolovny. Lidé, kteří stáli u zrodu tohoto velkého díla, zaslouží poděkování. I díky jejich práci a obětavosti dnes máme v obci důstojné zázemí pro pořádání sportovních, kulturních i společenských akcí. Připojujeme část přepisu ručně psaného textu Josefa Borůvky (pozdějšího federálního ministra zemědělství) o budování so-

kolovny, který byl v roce 1947 vložen do základního kamene dolanské sokolovny. Soupis nadšených budovatelů dolanské sokolovny, obrázky a další materiál k tomuto tématu najdete na stránkách Tělovýchovné jednoty Dolany www.tj.dolany.net v sekci Sokolovna nebo na vývěskách přímo ve sportovním areálu.

Přepis části textu Josefa Borůvky:

„Vám všem, kteří po létech vzvednete tento papír vzkazujeme: Konečně dochází ke splnění naší dávné tužby, uskutečňujeme dílo, o kterém se v našich obcích Dolanech a Čáslavkách jednalo, hovořilo, plánovalo téměř 30 let. Nyní jsou zde dny radostné práce. Obloha bez jediného mráčku. Májové slunce plnými hrstmi marnotratně hází světlý jas svých paprsků a vítr čechrá vlasy, příjemně chladí na rozzářených

zpátky do kronik

zahájení stavby sokolovny

tvářích a suší potem vlhká těla dobrovolných pracovníků na staveništi pozemků věnovaných k tomu účelu Zdenkou a Milošem Pácaltových rolníků z Čáslavek čp. 17. Je to skutečné mraveniště práce poctivé a nezištné.

Vy, kteří po létech vyzvednete tento zápis vězte: Stavíme si sokolovnu. Skutečně sami si ji stavíme. Dnes jest neděle 11. května 1947. Nejkrásnější svátek v roce. Den svátku matek

maminek, mámy, tak jak jim kdo už podle zvyku říká a svoji mámu volá.

A my stavíme pro své děti. Však i ty děti obětavě pomáhají. Malí caparti škrabou cihly, odnáší je na potřebné místo, větší chlupci nosí do základů kámen. Ostatní členstvo, svobodní, ženatí, nesmíme zapomenout na dorostenky, dorosty, vždyť je zde téměř celá sokolská rodina. Hejno sokolí. A jeho starosta bratr Josef Ho-

fman, rolník z Čáslavek čp. 8 spolu s náčelníkem bratrem Drahoslavem Kejzlarem čp. 5 z Dolan. Ruch práce. Práce znamená život. Muži, ženy, každý se činí co síla stačí. Je to nádherný pracovní kolektiv zdravých lidí, nových zdravých názorů...

V Dolanech dne 11. máje 1947. Zapsal Josef Borůvka, kronikář obce Dolan.

Hofman Josef, rolník Čáslavky. Starosta Sokola.

Petr Záliš

Vám všem, kteří po létech vyzvednete tento zápis, vězte:

Konečně stekává ke splnění naší dávno tužby, uskutečňujeme vše o kterém se v našich obou obcích Dolanech a Čáslavkách jednalo, hovořilo, plánovalo téměř 30 let.

Nyní jsou zde dny radostné práce. Občas bez jediného mráčku. Májové slunce plnými hostmi marnotratně háká světlý jas sníjel paprsky a při české vlasy, příjemně chladí nos rozrušených trávek a suší potem vlhká těla dobrovolných pracovníků na staveništi pozemků věnovaných k tomu účelu Zdenkou a Milošem Pácaltových rolníků z Čáslavek čp. 17.

Je to skutečné mraveniště práce poctivé a nezištné.

Vy, kteří po létech vyzvednete tento zápis vězte: Stavíme si sokolovnu.

Část rukopisu Josefa Borůvky z 11. května 1947

Z činnosti jednotky požární ochrany v Dolanech

Činnost naší jednotky požární ochrany za 1.pololetí tohoto kalendářního roku můžeme rozdělit do tří oblastí:

1) Školení:

Dne 29. března jsme zahájili svoji činnost školením velitelů na stanici HZS v Jaroměři. Školení se zúčastnili velitelé Karban L., Fendrych a Morávková V. Ve dnech 3. – 7. dubna se M. Všetečka, D. Lemberk a D. Syrovátka účastnili základního kurzu členů družstev. Nejobtížnější byl výcvik práce ve výškách a na vodě, dále seznámení se s dýchací technikou a záchranou osob. 19. dubna v HZS Jaromeř v rámci Strojnického dne probíhalo další školení. Za místní JPO se účastnili L.Fendrych, V.Krátký a D. Syrovátka.

2) Výjezdy:

9. dubna vyjela jednotka do Čáslavek k čerpání vody z bazénu. Při příležitosti tohoto prvního výjezdu proběhla kontrola funkčnosti PS 12 a tlaková zkouška hadic. 7. A 15. května se uskutečnil výjezd do Krabčic na „velkou vodu.“ Došlo zde k zaplavení místních komunikací. Po od-

padnutí vody proběhlo vyčištění vpustí do kanalizace a úklid komunikací od naneseného bahna. 23. června proběhl poslední výjezd do Čáslavek (čerpání vody do kanalizace). Na žádost pana starosty proběhla kontrola funkčnosti kanalizace a zakreslení do map.

3) Další činnosti:

Kontrola, opravy, obnova vybavení, tlaková zkouška hadic. Proběhla oprava Avie před technickou kontrolou a kontrola na STK. Oprava PS 12 - výměna chlazení, kompletního zapalování a rozdělovače, kontrola všech filtrů, oleje a svíček.

Informace o novém vybavení JPO:

Naše jednotka byla nově vybavena elektrocentrálou Heron, kolovým čerpadlem Elpumps, led reflektory a prodlužovacími kabely. Pro družstvo ve Svinišťanech byly pořízeny čtyři sady kompletních zásahových obleků a zásahových bot. Jednotka JPO Dolany je vybavena OOP dle platných předpisů. Velitel jednotky Karban děkuje členům jednotky za jejich práci, kterou dělají ve svém osobním volnu bez nároků na finanční odměnu. Současně děkuje zastupitelům obce a panu starostovi Plškovi za veškerou podporu činnosti jednotky požární ochrany.

Ladislav Karban a Blanka Dvořáčková

archivní foto, velká voda Krabčice

Pocta svinišťanskému rodákovi v Plzni

Ve dnech 10. – 11. března t.r. se v Západočeském muzeu v Plzni konala konference nazvaná „Život a dílo J.F. Smetany.“ Konference se uskutečnila pod patronací Západočeské univerzity Plzeň, Západočeského muzea Plzeň a České astronomické společnosti. Právě západočeská astronomická společnost si konferenci připomněla 100. výročí jejího založení.

František Josef Smetana se narodil 11. března 1801 v malém zahradním domku čp. 11 ve Svinišťanech na panství vévodkyně Zaháňské Walburze Smetanové. Otec Josef Smetana působil jako panský zahradník ve službě nejprve Petra vévody z Kurlandu a od roku 1800 ve službách Kateřiny Fredericy Vilhemíny Benigny, kněžny ze Zaháně, rozené princezny z Kurlandu. První kroky ke vzdělání získává František ve škole ve Velkém Třebešově u pana učitele Rudolfa. Devítiletému Františkovi umírá otec a spolu s matkou a sourozenci se stěhuje do Chvalkovic k laskavému strýci Františku Smetanovi, sládkovi tamějšího pivovaru. Strýc pečoval nezištně celkem o devět dětí a nedělal rozdíly mezi dětmi vlastními a dětmi zemřelého bratra. Právě strýci Františkovi neunikla bystrost a nadání malého synovce a tak třináctiletý chlapec odchází na studia gymnázia v Hradci Králové. A právě zde se setkává s profesorem V. K. Klicperou, který podchytil Františkův zájem o národní snahy. Přátelství Klicpery s nadaným studentem, později pedagogem, básníkem, vědcem

a obětavým buditelem trvá celý život. Osmnáctiletý František ukončuje gymnaziální vzdělání a odchází do Prahy na studia filosofická. V Praze poznává Josefa Jungmanna. Smetana si uvědomí cíl a smysl svého života – chce vychovávat, vzdělávat a pečovat o mládež našeho národa. V roce 1821 vstupuje do arcibiskupského semináře, o dva roky později do řádu premonstrátů v Teplé u Mariánských Lázní. V říjnu 1823 oblékl řeholní roucho a počal noviciát. V říjnu 1825 složil řeholní slib a přijal klášterní jméno Josef. Následující rok je vysvěcen na kněze. O šest let později se přestává věnovat kněžskému povolání a odchází do Plzně. V tamějším gymnáziu vyučuje fyziku a přírodopis. Soustavně se věnuje studiu historie a slovanské jazykovědy. V roce 1833 skládá rigorózní zkoušku a získává titul doktora filozofie na pražské univerzitě. Následující léta života spojil doktor

Smetana natrvalo s Plzní, s plzeňským krajem, s plzeňskými studenty, intelektuály, vlastenci. Za svůj prvořadý úkol považuje vzdělávat český národ. Proto založil nedělní školu pro tovaryše a dělníky v Lochotíně, kde sám osobně vyučoval. Píše učebnice fyziky, dějepisu, zabývá se astronomií. Dějinný vír revolučního roku 1848 strhl i jeho. Je zakládajícím členem plzeňské pobočky Slovanské Lípy. Město Plzeň jej deleguje do Prahy na Slovanský sjezd. Po porážce revoluce na pražských barikádách vojsky generála Windisgrätze se však vlastenecký život v Plzni nezastavil. Lípa Slovanská pod vedením profesora Smetany pracuje nadále v sekcích pro politiku, zábavu a pro průmysl. Od 50. let s nástupem Bachova absolutismu a politické reakce se veškeré životní, profesní a lidské podmínky profesora Smetany zhoršují. Úřady je vedený jako radikální kněz a nachází se pod neustálým

rodák František Josef Smetana

policejním dohledem. Dřívější přátelé se ho straní, věrni mu zůstávají pouze přátelé z řad studentů a duchovních. Zhoršuje se i jeho zdravotní stav. Operace oka je však úspěšná a profesor Smetana se opět vrací před své studenty. 18. února 1861 umírá na zápal plic.

Na svého profesora nezapomněli vděční studenti. V roce 1865 ziniciovali sbírku na stavbu Smetanova pomníku, který byl odhalen v roce 1874 před budovou plzeňského gymnázia.

Josef František Smetana patří mezi významné osobnosti Plzně a celého kraje. Pravidelně se v Plzni konají tzv. Smetanovské dny. V rámci těchto dnů se tedy v březnu konala konference o širokém díle a vlastenecké buditecké činnosti svinišťanského rodáka. Jako kronikářka obce jsem se konference účastnila spolu s paní Ivou Fügnerovou, která zastupovala svinišťanské občany. Josefu Františku Smetanovi byl na historickém hřbitově sv. Mikuláše odhalen nový pomník za přítomnosti primátora Plzně a zástupců vědecké a akademické obce z Plzně a Prahy. Na konferenci o Smetanově záslužné práci pro vlast a národ, o jeho odborné práci přednášeli např. děkan Západočeské univerzity Miroslav Randa, Viktor Viktora, astronom Ota Kéhar, opat kláštera v Tepelě a další. V Západočeském muzeu je depozitář věnovaný práci J.F.Smetany.

Plzeň si svinišťanského rodáka a národního buditele velmi váží. Ale ani rodná obec na něho nezapomněla. Na návsi mu byl odhalen v roce 1935 pomník, na domě čp. 16 pamětní deska. V roce 2001 u příležitosti dvousetého výročí Smetanova narození se konaly ve Svinišťanech slavnosti, byla

zasazena pamětní „Smetanova“ lípa a vydána publikace věnovaná právě J. F. Smetanovi.

Jsem ráda, že si plzeňská veřejnost a svinišťanští občané připomínají význam takové osobnosti našich dějin, kterou Josef František Smetana byl.

Blanka Dvořáčková

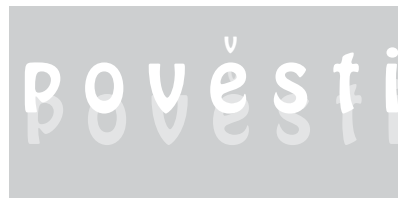

Pověst první

Před více než sto lety a v našich obcích ještě později se lidé scházeli při draní peří. Vyprávěli si skutečné i neskutečné příběhy. Jejich věrohodnost bývala posilována výroky typu: „Můj děda mi vyprávěl, moje babička mi vyprávěla, že...“ Pověsti bývají stručnější než pohádky. Váží se k určitému

místu, osobě, přírodnímu úka- zu nebo k historické události. Je součástí lidové ústní sloves- nosti jako mluvené kultury našich předků, které od 19.sto- letí zaznamenávali sběratelé této slovesnosti. I k místům v našem okolí se váží pověsti, jen se ptát, poslouchat, hledat a zaznamenat. Naše redakční

rada přivítá vaše vyprávění. A stačí napsat tužkou na pa- píru a předat některému z členů redakce. Vaše vyprávění rádi vytiskneme v našem Časáčku. Dnes si tedy přečtete naši prv- ní pověst ze Svinišťan.

O ptáku Prašivci nad svinišťanským ovčínem

Byl mrazivý zimní večer roku 1868. Svinišťanští sousedé odpočívali ve vytopených svět- nicích svých chalup a statků. Děti usínaly za tichého praskání ohně a hučení meluzíny v komíně. Okolo půl deváté večer se nad střechami stavení roztočil větrný vír. Hukot sí- lil. Lidé vybíhali ven ze svých stavení a strnuli. Vždyť na obloze nespatriili pouze hvězdy a měsíc, ale vysoko nad ovčínem nehybně na obloze stál obrovský pták Prašivec, tolik podob- ný hořícímu snopu slámy. Prašivec přinášel do vsi neštěstí! Po chvíli zamával ohnivými kříd- ly a odlétl směrem k Hoříčkám a dál na Sněžku. Zde se usadil, aby zvěstoval lidem Krkonoš a Podkrkonoší blížící se neštěstí. Svinišťanští se začali strachovat z naplnění zlého znamení, které prorokoval ohnivý pták. Prašivec měl bratra v podobě velké vody. Lidé se proto obávali, že nejen jejich ves, ale celá země se promění ve veliké jezero. O ptáku Prašivci byla prý složena i jarmareční píseň, kterou si v tištěné podobě mohli lidé našich obcí koupit v Jaroměři na pouti.

Blanka Dvořáčková

Kdo byl Prašivec?

Tam, kde je hodně hadů - vyprávělo se ve východních Čechách - konávají hadi své reje a je nebezpečno potkat hadí procesí. Hadi se plazí ve velkých propletencích a mezi nimi syčí i hadí král. Takto byl popisován ve starších zkazkách.

Prašivec byl starým ha- dím králem, s dvěma křídly a krásnou zlato, modro-zele- nou barvou zářící už do dál- ky. Avšak takhle se prašivec obvykle nenarodil. Původně to byl normální had, který když zestárl, uchýlil se do

skrýše, kde začal tloustnout a také měnit barvu z nezáživné šedé na zlatou. Za hlavou mu mezitím narostly křídla s kterými se pak po sto letech mohl konečně vznést do vzduchu.

Pro své létání si prašivec vybíral zvláště noci, protože právě ve tmě nejvíc mohla vyniknout jeho krása. Vzhledem k tomu, že za sebou při letu zanechával ohnivý pruh a jiskry, byl jaksi ne-

přehlédnutelný. Prašivec také vynikal svou schopností chrlit oheň, ta však nebyla ve světě lidí moc vítaná. Lidé totiž při jeho spatření v nejbližším okolí mohli očekávat požár. Prašivec měl oheň rád a tak ho moc ne- trápilo, když při svém přistání něco zapálil.

Občas ho můžeme zahléd- nout i v dnešní době, lidé jen tomuto záhadnému světelné- mu jevu říkají padající hvěz- da nebo meteorit místo toho, aby přiznali, že to byl praši- vec.

©

2017

Obec Dolany